

**POLSKIE TOWARZYSTWO MEDYCYN Y SPOŁECZNEJ
I ZDROWIA PUBLICZNEGO**

Prezes: prof. dr hab. n. med. Alfred Owoc

Zarząd Główny

Adres: 20-090 Lublin, ul. Jaczewskiego 2 tel: +48 81 718

Tel/fax.: 45 30 /fax +48 81 747 86 46 www.ptmsizp.pl

WWW: Konto bankowe: Bank Polska Kasa Opieki S.A. III Oddział w Lublinie;

ul. Krakowskie Przedmieście 64;

Nr rachunku: 30124023821111000039020848;

NIP: 712-233-36-57

adres do korespondencji: 65-036 Zielona Góra, ul. Wyspiańskiego 13
(Lubuska Wyższa Szkoła Zdrowia Publicznego w Zielonej Górze)
tel/fax.: +48 68 452 52 28/fax+48 68 470 22 27 e-mail:
info@alfredowoc.pl

15.06.2011 r.

L.dz. P-14/06/2011

**Szanowny Pan Adam
Fronczak Podsekretarz
Stanu w Ministerstwie
Zdrowia**

Adam Fronczak

Alfred Owoc

Stosownie do otrzymanego piętna znak: MZ-NSK-0212-26555-7/MF/11 wnosimy dodatkowo o rozważenie możliwości nowego wpisu dot. specjalizacji ze zdrowia publicznego.

Propozycja obejmuje nową treść dodatkowego punktu w § 6 przywołanego Rozporządzenia. Celem zapisu jest stworzenie ważnych społecznie nowych zasad umożliwiających uzyskanie specjalizacji ze Zdrowia Publicznego m.in. w warunkach złożoności organizacyjno — prawnych systemu opieki zdrowotnej tworzy szansę poszerzenia kompetencji zarządczych i innych merytorycznych przez zainteresowaną lekarską kadrę kierowniczą różnego szczebla. W konsekwencji tworzy szczególnie szansę kreowania, właściwych rozwiązań w każdym wymiarze funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej. Przez możliwość skrócenia stażu kierowanego do lekarzy posiadających 1. lub 2. stopień specjalizacji lub tytuł specjalisty w głównych dziedzinach medycyny pogłębia się atrakcyjność nowelizacji. Nie przesadzając numeracji punktów zawartych w § 6 oraz konsekwentnie wnosząc o skreślenie w § 6 p.2 słów: „... zdrowie publiczne ...” proponujemy jak niżej.

„W dziedzinie zdrowie publiczne nie krótszy niż 3 lata, a w przypadku lekarzy albo lekarzy dentyistów posiadających odpowiednią specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie

Alfred Owoc

Alfred Owoc
Prezes
b.

Federacja Związków Pracodawców Zakładów Opieki Zdrowotnej

ul. Górczewska 89
01-401 Warszawa

Tel./fax. (0-1033-22) 837 09 91

Warszawa dn. 08.09.2011

MAŁO
1. do FZPZ Zakł. Opieki Zdrowotnej
Andrzej Włodarczyk
PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Zdrowia
Andrzej Włodarczyk
2011-09-12

**Pan
Andrzej Włodarczyk
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Zdrowia**

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na pismo nr MZ-NS-ZM-0212-27935-8/EU/11 z dn. 24.08.2011r. w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego, wykazu specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym Federacja Związków Pracodawców Zakładów Opieki Zdrowotnej uprzejmie informuje, iż nie zgłasza uwag do w/w projektu.

Z poważaniem

**PREZES ZARZĄDU
Federacji Związków Pracodawców
Zakładów Opieki Zdrowotnej**

WIKTOR MASŁOWSKI

[Faint, illegible text and stamp]

**SEKRETARIAT
PODSEKRETARZA STANU
Andrzeja Włodarczyka**
2011-09-09

Szanowny Pan
Andrzej Włodarczyk
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z 24 sierpnia 2011r. (sygn. MZ-NS-ZM-0212-27935-8-EU/11) dotyczącego: *projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym* - informuję, że Business Centre Club nie wnosi uwag do proponowanych regulacji prawnych.

Naszym zdaniem zaproponowany 30 - dniowy *vacatio legis* w pełni umożliwi zainteresowanym podmiotom zapoznanie się z nowymi przepisami i przygotowanie się do ewentualnych zmian jakie mogą wyniknąć z ich obowiązywania.

Uważamy, iż z punktu widzenia przedsiębiorców proponowane w projekcie rozporządzenia regulacje wpłyną korzystnie na rynek pracy i poprawią prewencyjno – zapobiegawcze działania związane także z ochroną zdrowia pracowników w tym również dotyczących chorób zawodowych. Istotnym również jest fakt, że nie będą one miały negatywnych skutków finansowych dla przedsiębiorców, budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego oraz nie wywierają niekorzystnego wpływu na rozwój regionalny.

Szanowny Panie Ministrze,

Zwracamy jednocześnie uwagę, iż w Polsce na diagnostykę laboratoryjną przeznaczają się znacznie mniej środków niż w krajach Unii Europejskiej. Naszym zdaniem w ostatnim okresie obserwujemy zmniejszenie liczby badań zlecanych przez lekarzy. Pozorne oszczędności na badaniach laboratoryjnych w konsekwencji generują wysokie koszty terapii, rehabilitacji i absencji w pracy. Dlatego też poza zwiększaniem liczby specjalistów uprawnionych do wykonywania czynności diagnostycznych koniecznym jest także zwiększenie nakładów w tej dziedzinie, w tym także przeznaczonych m.in. na wyroby (wysokiej jakości testów i odczynników), sprzęt i aparaturę do diagnostyki laboratoryjnej (które muszą podlegać stałej kontroli), czym szczególnie zainteresowani są ich producenci, których potencjał wykonawczy jest bardzo znaczący i nie w pełni wykorzystany.

Z wyrazami szacunku,

Anna Potocka
wiceprezes

NRL/ZRP/MBK/498/11/2011

Warszawa, dnia 9.09.2011 r.

Pan

Andrzej Włodarczyk

Podsekretarz Stanu w

Ministerstwie Zdrowia

■fcw* C f^t^A > A|^

W związku z pismem z dnia 24 sierpnia 2011 r., znak: MZ-NS-ZM-0212-27935-8/EU/11, przy którym został nadesłany projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym, przesyłam stanowisko nr 52/11/P-VI Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 9 września 2011 r.

WICEPREZES //
Naczelnik Rady Lekarskiej

Romuald Krajewski

STANOWISKO Nr 52/11/P-VI
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ

z dnia 9 września 2011 r.

**w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu
specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania
czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium**

diagnostycznym Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej,
po zapoznaniu się z projektem rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu
specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności
diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym, nadesłanym
przy piśmie Ministra Zdrowia z dnia 24 sierpnia 2011 r., znak: MZ-NS-ZM-0212-
27935-8/EU/11, zgłasza następujące uwagi do nadesłanego projektu.

- 1) wnosi się o skreślenie zakresu w jakim lekarze poszczególnych specjalności mogą wykonywać czynności diagnostyki laboratoryjnej. Należy bowiem zauważyć, że obowiązujące przepisy prawne, poza nielicznymi wyjątkami, nie określają jakich świadczeń mogą udzielać lekarze poszczególnych specjalności. Obecnie większość lekarzy wykonuje czynności diagnostyki laboratoryjnej związane z udzielanymi przez nich innymi świadczeniami zdrowotnymi; ponadto zgodnie z upoważnieniem ustawowym minister właściwy do spraw zdrowia ma określić jedynie wykaz specjalizacji uprawniających do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym, a nie wskazywać zakres czynności, do wykonywania których mają być uprawnieni lekarze poszczególnych specjalności;
- 2) proponuje się dodać do wykazu specjalizacji: choroby wewnętrzne, medycynę rodzinną, anestezjologię i intensywną terapię, chirurgię ogólną oraz chirurgię szczękowo-twarzową.

Należy podkreślić, że powyższe uwagi są analogiczne do uwag zawartych w stanowisko Nr 4/07/P-V Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 12 stycznia 2007 r., zgłoszonych w toku prac legislacyjnych nad aktualnie obowiązującym rozporządzeniem.

SEKRETARZ

Mariusz Jan

PREZES

WICI

ikowski

RomUaid Krajewski

POROZUMIENIE ZIELONOGÓRSKIE

Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia
65-048 Zielona Góra al. Niepodległości 16 p.10 tel./fax 0/68 325 72 97, 609 726 946, biuro.pz@op.pl

Zielona Góra, dn. 14.09.2011 r.

BFPZ/217/09/2011

Sz. P.

Ewa Kopacz

Minister Zdrowia

W związku z przekazaniem do konsultacji społecznych projektu Rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego Rozporządzenie w sprawie specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym, Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie” nie zgłasza uwag.

Z poważaniem

Wiceprezes Federacji PZ

Teresa Dobrzańska-Pielichowska

Pani
Ewa Kopacz
Minister Zdrowia

W nawiązaniu do pisma w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia *w sprawie wykazu specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym* Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych zgłasza następujące uwagi:

Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych stoi na stanowisku, iż wyłącznie przedstawione poniżej specjalizacje lekarskie w swoim programie kształcenia podyplomowego umożliwiają nabycie umiejętności przez lekarza do wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym:

1. Analityka II st., analityka lekarska II st., diagnostyka laboratoryjna II st., diagnostyka laboratoryjna — w zakresie wszystkich laboratoryjnych badań diagnostycznych.
2. Mikrobiologia II st., mikrobiologia i serologia II st., mikrobiologia lekarska – w zakresie badań mikrobiologicznych.
3. Anatomo-patologia II st., anatomia patologiczna II st., patomorfologia II st., patomorfologia – w zakresie diagnostyki patomorfologicznej.
4. Transfuzjologia II st., transfuzjologia kliniczna II st., transfuzjologia kliniczna – w zakresie badań dotyczących grup krwi.
5. Medycyna sądowa II st., medycyna sądowa – w zakresie sądowej diagnostyki histopatologicznej, toksykologicznej i genetycznej w zakresie objętym programem specjalizacji.
6. Immunologia kliniczna – w zakresie diagnostyki immunologicznej.
7. Hematologia II st. (podspecjalizacja), hematologia II st., hematologia – w zakresie wykonywania badań hematologicznych szpiku i krwi.
8. Parazytologia lekarska II st. (podspecjalizacja) – w zakresie laboratoryjnej diagnostyki makroskopowej i mikroskopowej chorób pasożytniczych.
9. Toksykologia kliniczna II st. (podspecjalizacja), toksykologia II st., toksykologia wojskowa II st., toksykologia kliniczna – w zakresie laboratoryjnej toksykologii medycznej.
10. Genetyka kliniczna – w zakresie cytologii, cytogenetyki klasycznej i molekularnej oraz biologii molekularnej.

Uzasadnienie.

Wykonywanie badań diagnostycznych przez lekarzy posiadających specjalizacje kliniczne oprócz wyżej wymienionych, a ujętych w omawianym projekcie rozporządzenia Ministra Zdrowia, w opinii Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych, nie może mieć miejsca i należy zawęzić liczbę specjalizacji dla lekarzy do wymienionych w niniejszym piśmie. Uzasadniamy to faktem, iż szkolenie przeddyplomowe jak i specjalizacyjne lekarzy

pozostałych niż wymienione gwarantuje nabycie wiedzy tylko w zakresie doboru właściwych badań diagnostycznych i interpretacji uzyskanych wyników, natomiast nie daje umiejętności poprawnego wykonania badań laboratoryjnych.

Dodatkowo należy podkreślić, iż lekarze klinicyści nie są uczeni w ramach programów specjalizacji, żadnych procedur, technik i metod diagnostycznych, jak to ma miejsce w programach dziesięciu specjalizacji lekarskich wymienionych przez KRDL a do czego przygotowuje kształcenie przeddyplomowe i podyplomowe diagnostów laboratoryjnych (szczegółowa analiza została przedstawiona w poniższej tabeli). Ponadto lekarze innych specjalizacji klinicznych, niż wymienione w niniejszym piśmie, nie pracują na co dzień w medycznych laboratoriach diagnostycznych.

Do Biura Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych docierają informacje o niezgodnym z prawem prowadzeniu i pełnieniu obowiązków kierownika medycznych laboratoriów diagnostycznych przez lekarzy posiadających specjalizacje np. z urologii, dermatologii. W związku z powyższym dla dobra i bezpieczeństwa pacjentów przy tworzeniu przedmiotowego rozporządzenia należy mocno podkreślić posiadanie wiedzy, umiejętności i kompetencji w wykonywaniu badań laboratoryjnych przez lekarzy posiadających specjalizacje kliniczne ujęte w przedmiotowym rozporządzeniu, a nie tylko w ich wyborze i interpretacji.

Opinię Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych popierają również środowiska akademickie i Konferencja Prodekanów Oddziałów Analityki Medycznej Uniwersytetów Medycznych.

Tabela. Zestawienie występowania nauki wykonywania badań laboratoryjnych w programach studiów i specjalizacji.

L-p.	Wg załącznika do RMZ	Program studiów; kierunek lekarski	Specjalizacja lekarska	Program studiów: analityka medyczna/medycyna laboratoryjna	Specjalizacja diagnostów laboratoryjnych
1	alergologia II stopnia, alergologia - w zakresie badania cytologicznego płwociny i wydzielinę błony śluzowej nosa	Odrębny przedmiot o tej nazwie nie występuje.	Alergologia II stopnia nie ujęto wykonywania tych badań; brak stażu w MLD	Szkolenia w zakresie alergologii odbywa się w ramach zajęć z: analityki ogólnej oraz chemii klinicznej (płyny z jam ciała), immunologii klinicznej, także w ramach praktycznej nauki zawodu	Wymienione badania znajdują się w programie specjalizacji Laboratoryjna immunologia medyczna (choroby alergiczne-symptomatologia i immunodiagnostyka), jedynotygodniowy staż w laboratorium- 16 godz.
2	angiologia - w zakresie laboratoryjnej diagnostyki medycznej z wyłączeniem badań genetycznych, laboratoryjnej transfuzjologii medycznej i laboratoryjnej hematologii medycznej	Diagnostyka Laboratoryjna obejmuje tylko 45 godz.	Angiologia – w programie specjalizacji obowiązuje wiedza tylko z zakresu diagnostyki laboratoryjnej i terapii zaburzeń układu krzepnięcia i fibrynolizy a nie całej diagnostyki laboratoryjnej z wyłączeniem badań genetycznych, laboratoryjnej transfuzjologii medycznej i laboratoryjnej hematologii medycznej. W ramach nabytych umiejętności nie jest ujęte wykonywanie badań laboratoryjnych; brak stażu w MLD	Cały program studiów na kierunku analityka medyczna ze wskazaniem na przedmiot hematologia laboratoryjna	Wymienione badania znajdują się w ramach specjalizacji z laboratoryjnej hematologicznej medycznej (wykonywanie i interpretacja wyników Bad układu krzepnięcia i fibrynolizy) oraz specjalizacja z diagnostyki laboratoryjnej

Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, ul. Konopacka 4, 03-428 Warszawa
Sekretariat Prezesa KRDL tel.: 22 741 21 55, fax.: 22 741 21 56, e-mail: biuro@kidl.org.pl
Dział Diagnostów i Ewidencji Laboratoriów tel.: 22 741 21 57, Księgowość tel.: 22 741 11 60
www.kidl.org.pl

nr konta KIDL: 72102010420000880200105692

3.	<p>dermatologia i wenerologia II stopnia, dermatologia i wenerologia – w zakresie badań immunodermatologicznych, trichologicznych, bakteriologicznych, mikologicznych, wirusologicznych, serologicznych, cytologicznych molekularnych w dermatologii i wenerologii</p>	<p>W programie studiów występuje odrębny przedmiot o tej nazwie</p>	<p>Dermatologia i wenerologia Program specjalizacji zawiera 3 kursy, w których poruszane są tematy diagnostyki laboratoryjnej – mikologii i diagnostyki klinicznej i laboratoryjnej chorób autoimmunologicznych, w których powinny być omawiane metody diagnostyczne. Główny nacisk jest na umiejętność interpretacji wyników laboratoryjnych) zaś na stażach w oddziałach i poradni-objęte są programem umiejętności pobrania materiału do badań – 10 pobrań , ocena 10 preparatów w zakażeniach SDT i ocena 3 preparatów mikologicznych i 5 hodowli. W opinii KIDL taka liczba wykonanych i diagnozowanych badań uniemożliwia prawidłową i fachową diagnostykę na której ma opierać się cały proces terapeutyczny; brak stażu w MLD</p>	<p>Odrębny przedmiot o tej nazwie nie występuje (nauka odbywa się w ramach przedmiotów: mikrobiologii, immunopatologii, diagnostyki parazytologicznej, chemii klinicznej, biologii molekularnej- łącznie ok. 400 godz. Absolwent potrafi uzyskać wiarygodne wyniki badań mikrobiologicznych, mykologicznych, parazytologicznych oraz serologicznych chorób infekcyjnych.</p>	<p>Wymienione badania znajdują się w programach specjalizacji z laboratoryjnej diagnostyki medycznej- 2 kursy + 4 tygodnie stażu w laboratorium mikrobiologicznym. W ramach specjalizacji z mikrobiologii medycznej- 5 kursów 24 i 40 godzinnych z diagnostyki zakażeń bakteryjnych, wirusologicznych, grzybiczych, parazytologicznych i chorób przenoszonych drogą płciową a także 4 staże 1 i 2 tygodniowe w laboratoriach wykonujących ww. diagnostykę. Łącznie 136 godzin kursów i 6 tygodni staży.</p>
----	--	---	--	--	---

Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, ul. Konopacka 4, 03-428 Warszawa
Sekretariat Prezesa KRDL tel.: 22 741 21 55, fax.: 22 741 21 56, e-mail: biuro@kidl.org.pl
Dział Diagnostów i Ewidencji Laboratoriów tel.: 22 741 21 57, Księgowość tel.: 22 741 11 60
www.kidl.org.pl

nr konta KIDL: 72102010420000880200105692

4	<p>endokrynologia II stopnia (podspecjalizacja), endokrynologia II stopnia, endokrynologia – w zakresie oznaczania hormonów oraz laboratoryjnej diagnostyki immunologicznej i badań molekularnych identyfikujących mutacje prowadzące do rozwoju chorób układu dokrewnego</p>	<p>W programie studiów odrębny przedmiot o tej nazwie nie występuje</p>	<p>Endokrynologia w ramach specjalizacji wymagana jest wiedza -interpretacja stężeń hormonów, interpretacja podstawowych badań genetycznych; brak wymogu umiejętności wykonania ww. badań; brak stażu w MLD,</p>	<p>Odrębny przedmiot o tej nazwie nie występuje (szkolenie odbywa się w ramach przedmiotów: chemii klin i diagnostyki lab)</p>	<p>W ramach specjalizacji z laboratoryjnej diagnostyki medycznej (metody oznaczeń hormonów, próby czynnościowe, diagnostyka lab zaburzeń hormon narządów, guzy hormonalnie czynne, oznaczania hormonów tkankowych, czynność wewnątrzwydzielniczych trzustki)</p>
5	<p>ginekologia i położnictwo II stopnia, położnictwo i ginekologia II stopnia, położnictwo i ginekologia - w zakresie wstępnych badań cytologicznych dotyczących materiału pobranego z narządu rodowego</p>	<p>W programie studiów odrębny przedmiot o tej nazwie nie występuje</p>	<p>Ginekologia i położnictwo W programie specjalizacyjnym nie ujęto wykonywania i oceny badań cytologicznych. W ramach wiedzy i umiejętności jest tylko interpretacja wyników badań cytologicznych; brak stażu w MLD</p>	<p>Podstaw patofizjologii, metod diagnostycznych oraz oceny i interpretacji wyników studenci uczą się w ramach przedmiotów Histologia i Cytologia kliniczna. Potrafią posługiwać się metodami cytodiagnostycznymi.</p>	<p>Jest 3 letnia specjalizacja z cytomorfologii medycznej dla diagnostów. Żaden nieposiadający tytułu specjalisty z cytomorfologii medycznej nie jest uprawniony do autoryzacji wyniku. Wszystkie wyniki patologiczne autoryzuje lekarz specjalista z patomorfologii.</p>

Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, ul. Konopacka 4, 03-428 Warszawa
Sekretariat Prezesa KRDL tel.: 22 741 21 55, fax.: 22 741 21 56, e-mail: biuro@kidl.org.pl
Dział Diagnostów i Ewidencji Laboratoriów tel.: 22 741 21 57, Księgowość tel.: 22 741 11 60
www.kidl.org.pl

nr konta KIDL: 72102010420000880200105692

6	neurologia - w zakresie badania płynu mózgowo-rdzeniowego	Neurologia i neurochirurgia 120 h	Neurologia w ramach specjalizacji wymagana jest interpretacja badania płynu mózgowo-rdzeniowego brak wymogu umiejętności wykonania ww. badań; brak staży w MLD	Odrębny przedmiot o tej nazwie nie występuje (w ramach przedmiotów: fizjologia, w zakresie badania PMR na przedmiotach analityka ogólna i chemia kliniczna)	W ramach specjalizacji z laboratoryjnej diagnostyki medycznej (Bad. ogólne PMR, bad. profilu białkowego i elektroforeza, diagnostyka zakażeń, chorób. nowotworowych i degeneracyjnych)
7	neurologia dziecięca II stopnia, neurologia dziecięca - w zakresie podstawowego panelu badania płynu mózgowo-rdzeniowego, w tym pleocytoza i białko	Neurologia i neurochirurgia 120 h	Neurologia dziecięca II stopnia, neurologia dziecięca w ramach specjalizacji wymagana jest interpretacja badania płynu mózgowo-rdzeniowego, w tym pleocytozy i białka; brak wymogu umiejętności wykonania ww. badań; brak staży w MLD	Odrębny przedmiot o tej nazwie nie występuje (w ramach przedmiotów: fizjologia, w zakresie badania PMR na przedmiotach analityka ogólna i chemia kliniczna)	W ramach specjalizacji z laboratoryjnej diagnostyki medycznej wykonanie i interpretacja badania ogólnego PMR, badanie profilu białkowego i elektroforeza, diagnostyka zakażeń, chorób. nowotworowych i degeneracyjnych
8	neuropatologia II stopnia (podspecjalizacja), neuropatologia II stopnia, neuropatologia - w zakresie technik histochemicznych, immunopatologicznych, mikroskopii elektronowej, technik biologii molekularnej dotyczących diagnostyki neuropatologicznej oraz cytologii płynu mózgowo-rdzeniowego	W ramach przedmiotów: patomorfologia, Patofizjologia, neurologia i neurochirurgia	Neuropatologia II stopnia (podspecjalizacja), neuropatologia II stopnia, neuropatologia w ramach specjalizacji wymagana jest interpretacja badań histochemicznych, immunopatologicznych, mikroskopii elektronowej, biologii molekularnej, cytologii PMR; brak wymogu umiejętności wykonania ww. badań; brak staży w MLD	Odrębny przedmiot o tej nazwie nie występuje. W ramach przedmiotów: biologia molekularna, immunopatologia, patomorfologia, patofizjologia, ćwiczenia specjalistyczne i metodologia badań	wykonywanie i interpretacja w ramach specjalizacji z badań w laboratoryjnej diagnostyki med., laboratoryjnej genetyki medycznej, lab immunologii medycznej

Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, ul. Konopacka 4, 03-428 Warszawa
Sekretariat Prezesa KRDL tel.: 22 741 21 55, fax.: 22 741 21 56, e-mail: biuro@kidl.org.pl
Dział Diagnostów i Ewidencji Laboratoriów tel.: 22 741 21 57, Księgowość tel.: 22 741 11 60
www.kidl.org.pl

nr konta KIDL: 72102010420000880200105692

9	<p>onkologia i hematologia dziecięca - w zakresie laboratoryjnej diagnostyki hematologicznej, cytochemicznej i immunologicznej szpiku i krwi</p>	<p>Onkologia 60 h (podejmowanie decyzji co do wyboru badań diagnostycznych)</p>	<p>Onkologia i hematologia dziecięca (w ramach specjalizacji wymagana jest wiedza z zakresu interpretacji badań laboratoryjnych: hematologicznych, cytochemicznych i immunologicznych, natomiast w wyniku wiedzy i umiejętności tylko i wyłącznie ocena obrazu szpiku oraz pobieranie, przygotowanie i interpretacja rozmazów krwi obwodowej- 3 miesięczny staż w MLD</p>	<p>Hematologia laboratoryjna 150 h</p>	<p>Laboratoryjna hematologia medyczna (wykonanie i interpretacja badań z zakresu diagnostyki hematologicznej, cytochemicznej i immunologicznej szpiku i krwi- uprawnienia do oceny patologicznych rozmazów szpiku podobnie jak lekarz posiadający odpowiednią specjalizację)</p>
---	--	---	--	--	---

Z poważaniem

Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, ul. Konopacka 4, 03-428 Warszawa
Sekretariat Prezesa KRDL tel.: 22 741 21 55, fax.: 22 741 21 56, e-mail: biuro@kidl.org.pl
Dział Diagnostów i Ewidencji Laboratoriów tel.: 22 741 21 57, Księgowość tel.: 22 741 11 60
www.kidl.org.pl

nr konta KIDL: 72102010420000880200105692

Polskie Towarzystwo Diagnostyki Laboratoryjnej ul.

Konopacka 4, 03-428 Warszawa

Prezes: dr hab. n. med. Bogdan Solnica

Zakład Diagnostyki Uniwersytetu Jagiellońskiego-Collegium Medicum

ul. Kopernika 15a, 31-501 Kraków. Tel./faks: 12 4248365

e-mail: mbsolnic@cyf-kr.edu.pl strona internetowa: www.ptdl.pl

Kraków, 13.09.2011.

**Szanowny Pan
Andrzej Witold Włodarczyk
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Zdrowia
ul. Miodowa 15
00- 952 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

Dziękując za przysłanie do konsultacji projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym, w imieniu Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej chciałbym przedstawić następujące uwagi do przedmiotowego projektu:

I. Nie wydaje się celowe szczegółowe określanie metod analitycznych, grup, a nawet pojedynczych badań przypisanych w przedmiotowym załączniku poszczególnym specjalizacjom lekarskim. Już teraz można się dopatrzeć pewnych nieścisłości [skąd np. różnica pomiędzy neurologią (p. 13 załącznika) a neurologią dziecięcą (p. 14)?]. Ponadto, rozwój medycyny laboratoryjnej i ciągła rozbudowa panelu badań stwarzałyby konieczność częstej aktualizacji takiego załącznika. Proponujemy odwołanie się do programów specjalizacji – tych zawierających wiedzę i umiejętności niezbędne do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej. Jest to już ujęte w tytule załącznika, wobec czego powinien on stanowić jedynie listę specjalizacji lekarskich uprawniających do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej.

II. Ponieważ rozporządzenie będzie dotyczyło głównie lekarzy, którzy nie mają tytułu zawodowego diagnosty laboratoryjnego, proponujemy wprowadzić do tekstu rozporządzenia §2 o brzmieniu: „Lekarze specjaliści uprawnieni do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym wykonują je zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz. U. Z 2004 r. Nr 144, poz. 1529 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2006 r. W sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych (Dz. U. Z 2006 r. Nr 61, poz. 435 z późn. zm.)”. Obecny w przedmiotowym projekcie §2 stałby się §3.

III. Wybór specjalizacji lekarskich wymienionych w przedmiotowym załączniku sprawia wrażenie niespójnego z (przypuszczalnym) założeniem, że uprawnienia do wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej przez lekarzy powinny dotyczyć badań specjalistycznych, wykonywanych zwykle w sprofilowanych laboratoriach, wymagających szczególnej wiedzy i umiejętności uzyskanych w szkoleniu specjalizacyjnym, jak np. badań hematologicznych, cytologicznych, cytochemicznych, genetycznych i in, w tym także możliwości oceny wyników w kontekście obrazu klinicznego. Wiele badań biochemicznych, immunochemicznych czy hematologicznych uwzględnionych w załączniku wykonuje się na dużych, często zintegrowanych, platformach analitycznych. Uwzględniając to wszystko proponujemy następującą listę specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej:

1. analityka II st., analityka lekarska II st., diagnostyka laboratoryjna II st., diagnostyka laboratoryjna;
2. anatomo- patologia II st., anatomia patologiczna II st., patomorfologia II st., patomorfologia;
3. genetyka kliniczna;
4. dermatologia i wenerologia II st., dermatologia i wenerologia;
5. hematologia II st.(podspecjalizacja); hematologia II st. Hematologia dziecięca;
6. immunologia kliniczna;
7. medycyna sądowa II st., medycyna sądowa;
8. mikrobiologia II st., mikrobiologia i serologia II st., mikrobiologia lekarska;
9. neurologia, neurologia dziecięca II st., neurologia dziecięca;
10. neuropatologia II st. (podspecjalizacja), neuropatologia II st.
11. onkologia;
12. parazytologia lekarska II st; (podspecjalizacja);

13. toksykologia kliniczna II st, (podspecjalizacja) toksykologia II st, toksykologia
wojskowa II st, toksykologia kliniczna;

14. transfuzjologia II st., transfuzjologia kliniczna II st., transfuzjologia kliniczna;

W przypadku pozostałych specjalizacji wymienionych w projekcie rozporządzenia, programy szkolenia specjalizacyjnego nie obejmują procedur, technik i metod analitycznych niezbędnych do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej.

IV. Rozporządzenie dotyczy wyłącznie czynności diagnostyki laboratoryjnej wykonywanych w medycznych laboratoriach diagnostycznych. Przy tej okazji należy zwrócić uwagę na potrzebę powstania aktu prawnego (rozporządzenia) kompleksowo regulującego wykonywanie badań laboratoryjnych poza laboratorium – w miejscu opieki nad chorym (*point- of- care testing, POCT*), również w zakresie wykonywania tych badań przez fachowych pracowników służby zdrowia nie będących diagnostami laboratoryjnymi.

Na koniec pragnę podkreślić, że obecność lekarzy specjalistów w medycznych laboratoriach diagnostycznych czy, szerzej, w diagnostyce laboratoryjnej, jest wskazana i pożyteczna, sprzyja utrzymywaniu jej poziomu oraz współpracy diagnostów laboratoryjnych i lekarzy klinicystów. Dlatego wszystkie działania umożliwiające i porządkujące wykonywanie przez lekarzy czynności diagnostyki laboratoryjnej, jak przedmiotowe rozporządzenie, zasługują na poparcie. Zaproponowane powyżej zmiany w przedmiotowym projekcie dotyczą badań szeroko dostępnych w medycznych laboratoriach diagnostycznych i mają na celu zadbanie o odpowiednią jakość ich wykonywania bez ograniczenia dostępności dla lekarzy – użytkowników wyników.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku,

Prezes Zarządu

Głównego PTDL

Dr hab. n. med. Bogdan Solnica

Polskie Towarzystwo Patologów

ul. Unii Lubelskiej 1, 71-252 Szczecin wł.
(-48 91) 48 700 32 fax (+48 91)48 700 32
email: polpat@ams.edu.pl www.pol-par.pl

***miflou**

Polish Society of Pathologists

ul. Unii Lubelskiej 1, 71-252 Szczecin, Poland
tel. (+48 91)48 700 32
fax (-48 91) 48 700 32
e-mail: polpat@aiib.edu.pl
www.pol-pal.pl

Szczecin, 23.11.2006

ZJl«(l Ctiwny

Pteid
Prot d» hih. meti.
We rum i us? Domigiti

Wkepr«:i Prot dr
ruh. med. Muhił
Jelca

Wiceprezes Prof.
dr bib. mcd.
Ridziihw Kordek

Ncliici./ Dr bib.
mcd Eiiibieta
UruiMlu

Slufball
Dr bab. mcd.
w i i - - - - - Ryt

Ciioakowie Zirfłdu

Prot dr bib. mcd.
Jan Br chorowici

ProL dr bib. mcd.
Włodrimicn Olucviki
Konsultant Krajowy d*.
Patomorfologu

Pro i. dr bib. m-l
Jerzy Stłthuri
Redikirn *,',- :- ■,
Patologu PnlskiCi

Dr mcd. Krzysztof
Hjrdidio

Prof. di hah. mcd.
Mułu Diollr*n /

Dr mcd.
Zofia Slezlenlcwska
Sk ■ - - - - - i - . k.

W. Pani
Katarzyna Chmielewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

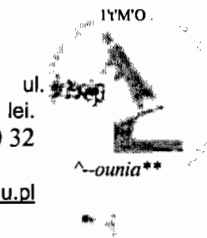
Wielce Szanowna Pani Dyrektor:

W załączeniu przesyłam w imieniu Polskiego Towarzystwa Patologów opinię w sprawie projektu „*Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu specjalizacji lekarskich uprawniających do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym*” wraz z uzasadnieniem.

Proszę uprzejmie o uwzględnienie 2 ważnych zawartych w niej uwag,
Z poważaniem,

Prezes
Patologów

1^A
Wenancjusz Domagała
Polskiego Towarzystwa

iarir.

Szczecin, 23.11.2006

/jf7ld GIOWBV

Pnaw

Prof. dr hab, med.

WeoaoocjuJi Domagała

*Opinia
w sprawie projektu „Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu
specjalizacji lekarskich uprawniających do samodzielnego wykonywania czynności
diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym”.*

Proł. dr hab. med.

Midu) Jeleó

Uważamy za NIEZBĘDNE wprowadzenie następujących zmian:

Wiicptzc* Proł. dr bib.

mcd. RidiWaw Ku.dek

1. W uzasadnieniu do projektu we fragmencie dotyczącym zakresu kwalifikacji do wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej, które mogą być wykonywane samodzielnie przez lekarza należy wprowadzić następujące zmiany:

Dr bib. meH

fi "■•■.., UraSiwka

W punkcie anacomo-palologia II st., anatomia patologiczna I I st., palo-morfologia TT at., patomorfologa do zakresu kwalifikacji należy dodać: „bez ograniczeń diagnostykę immunohistochemiczną, immunocytochemiczną, immunologiczną i laboratoryjną genetykę medyczną”.

Skaibiiiff Di

bib. mcd.

Jmosf Ry(

Prof. dr tub. mcd.

Jan Bręborowici

Uzasadnienie: bez w/wym nie można skutecznie prowadzić współczesnej diagnostyki patomorfologicznej

Prof. dr bib. mcd.

WHidj.mictz Olszewski

Konsultant Krajowy dt.

Piromorhghi/

2. W wykazie specjalizacji należy usunąć: „ginekologia i położnictwo II st., położnictwo i ginekologia II st., położnictwo r ginekologia" (par.1 pkt.8). Również w Uzasadnieniu z zakresu kwalifikacji należy usunąć: „ginekologia i położnictwo I I st., położnictwo i ginekologia II st., położnictwo - ginekologia - w zakresie laboratoryjnych bada/i bioptycznych i cytologicznych”.

I*. >i di bab. mcd.

(erzy Stacbun

Redaltior Nacidny

Patologu Pokkie,

Komisji Re*lvynj

Uzasadnienie:

Dr mcd. Knytziot

BardadiD

Mikroskopowa diagnostyka histologiczna i cytologiczna jest podstawą rozpoznania choroby a w szczególności rozpoznania nowotworów złośliwych i wymaga przygotowania w ramach 5 letniego programu specjalizacji z patomorfologu. W sposób oczywisty może być zatem częścią składową, specjalności klinicznej, jaką jest ginekologia i położnictwo, w której programie

Prot. dr hab. med.

Siietqa VtoicwiC2

Dtmcd.

/•iii, Siczicoiewska

Skoliooika

nie ma diagnostyki mikroskopowej (a nawet włączenie krótkiego stażu w tym zakresie nie mogłoby stanowić podstawy nadania uprawnień diagnostycznych w zakresie badań bioptycznych i cytologicznych, które są diagnostyką mikroskopową) ponieważ rozpoznanie mikroskopowe ma moc decyzyjną, która decyduje o podejmowaniu decyzji terapeutycznych takiej wagi jak amputacje, resekcje, radio - lub chemioterapia.

A zatem nadanie uprawnień diagnostycznych w zakresie laboratoryjnych badań bioptycznych i cytologicznych specjalistom ginekologom i położnikom (o specjalizacji w *patomorfologii*) *miałoby szkodliwe i tragiczne* następstwa i narażałoby pacjentów na utratę zdrowia i życia. Uprawnień do diagnostyki mikroskopowej histologicznej i cytologicznej nie można nadawać klinicyście rozporządzeniem ministra, można je uzyskać TYLKO po zdanym egzaminie w procesie specjalizacji z patomorfologu.

Pro£ dr hab. med. Wenancjusz Domagała Prezes
Polskiego Towarzystwa Patologów

Uścińska Ewa

Od: dziekfar@umb.edu.pl

Wysłano: 16 września 2011 08:41

Do: Uścińska Ewa

Temat: Opinia ws projekcie Rozporządzenia w sprawie wykazu specjalizacji uprawnających lekarza do samodzieln. wyk. czynności diagnostyki lab. w medycznym lab. diagnostycznym

**Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny
Laboratoryjnej**

Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Białystok, 13.09.2011r.

W odpowiedzi na pismo Pani Prezes KIDL Elżbiety Puacz, dotyczące projektu rozporządzenia MZ w sprawie wykazu specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym przedstawiam następujące stanowisko :

Specjalizacjami uprawniającymi lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej (w wymienionych zakresach) powinny pozostać :

1. Analityka II st., analityka lekarska II st., diagnostyka laboratoryjna II st., diagnostyka laboratoryjna;
2. Anatomo-patologia II st., anatomia patologiczna II st., patomorfologia II st., patomorfologia;
3. Hematologia II st., (podspecjalizacja), hematologia II st.;
4. Immunologia kliniczna;
5. Medycyna sądowa II st., medycyna sądowa;
6. Mikrobiologia II st., mikrobiologia i serologia II st., mikrobiologia lekarska;
7. Parazytologia lekarska II st., (podspecjalizacja);
8. Toksykologia kliniczna II st., (podspecjalizacja), toksykologia II st., toksykologia wojskowa II st., toksykologia kliniczna;
9. Transfuzjologia II st., transfuzjologia kliniczna II st., transfuzjologia kliniczna;

Wykonywanie badań diagnostycznych przez lekarzy posiadających inne specjalności kliniczne nie może mieć miejsca ze względu na fakt, iż lekarze klinycyści w ramach programów specjalizacyjnych nie są kształceni w zakresie procedur, technik i metod analitycznych.

Dziekan Wydziału Farmaceutycznego

z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej

Prof. dr hab. Elżbieta Skrzydlewska

Dziękując za stworzenie możliwości udziału w konsultacjach projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w medycznym laboratorium diagnostycznym, przedstawiam opinię w tej sprawie.

Wykaz specjalizacji uprawniających lekarza do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej (w wymienionych zakresach) powinien być ograniczony do następujących specjalizacji:

1. analityka II st., analityka lekarska II st., diagnostyka laboratoryjna II st., diagnostyka laboratoryjna;
2. anatomo-patologia II st., anatomia patologiczna II st., patomorfologia II st., patomorfologia;
3. hematologia II st.(podspecjalizacja); hematologia II st;
4. immunologia kliniczna;
5. medycyna sądowa II st., medycyna sądowa;
6. mikrobiologia II st., mikrobiologia i serologia II st., mikrobiologia lekarska;
7. parazytologia lekarska II st; (podspecjalizacja)
8. toksykologia kliniczna II st, (podspecjalizacja) toksykologia II st, toksykologia wojskowa II st, toksykologia kliniczna;
9. transfuzjologia II st., transfuzjologia kliniczna II st., transfuzjologia kliniczna;

Wiedza na temat niezbędnych procedur, technik i metod analitycznych oraz umiejętność wykonywania badań laboratoryjnych nie jest przedmiotem kształcenia przeddyplomowego na kierunku lekarskim, jak również specjalistycznego - za wyjątkiem programów specjalizacji wyżej wymienionych. Tym samym popieram stanowisko Prezesa Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych, przedstawione w piśmie do MZ w dniu 21 lipca 2011 r. .

Z wyrazami szacunku,

Prof. dr hab. Milena Dąbrowska

Zakład Diagnostyki Hematologicznej

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku